DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 28. dubna 2010

o výzkumné iniciativě společného plánování „Zemědělství, zajišťování potravin a změna klimatu“

(2010/253/EU)

EVROPSKÁ KOMISE

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 181 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Odvětví zemědělství a lesnictví jsou vystaveny silnému působení změny klimatu, jelikož přímo závisejí na klimatických podmínkách, přičemž emise ze zemědělství v Unii představují 14 % celosvětových emisí skleníkových plynů.

(2) Změna klimatu je jedním z hlavních problémů zemědělství při zajišťování výživy obyvatel světa, jejichž počet má podle odhadů do roku 2050 dosáhnout 9 miliard.

(3) Předpokládá se, že celosvětová poptávka po potravinách stoupne o 50 % do roku 2030 a zdvojnásobí se do roku 2050, tedy v době, kdy se očekává, že silně poroste poptávka po biomase pro nepotravinářské účely.

(4) Zemědělství a lesnictví čelí prudce stoupající poptávce po biomase pro nepotravinářské účely, která je důsledkem úsilí o zmírňování změny klimatu v jiných odvětvích a potřeby přechodu na hospodářství s nízkými emisemi uhlíku.

(5) Celosvětové zásoby některých základních potravin se snížily a častěji může docházet k prudkým nárůstům cen potravin, k jakým došlo například v roce 2008, pokud se nepodaří stoupající poptávku systematicky pokrývat.

(6) Změna klimatu může nepříznivě ovlivnit výnosy plodin, živočišnou výrobu a místo produkce a může mít závažné důsledky pro příjmy zemědělských podniků, využívání půdy a hospodářství venkova v některých částech Unie.

(7) Zemědělské odvětví tropických a subtropických zemí, zejména v subsaharské Africe, je změnou klimatu extrémně ohrožené a jakákoli závažná potravinová krize v těchto regionech by měla dopad na Evropu.

(8) Aby tato kombinovaná rizika nezpůsobila nevratné škody a aby se podařilo dosáhnout udržitelného zásobování potravinami v podmínkách změny klimatu, je nutné vynaložit koordinované úsilí.

(9) Tato iniciativa společného plánování je také významná pro rozvoj společné zemědělské politiky.

(10) Na svém zasedání dne 3. prosince 2009 Rada ve složení pro konkurenceschopnost uznala iniciativu „Zemědělství, zajišťování potravin a změna klimatu“ za oblast, ve které by společné plánování významně přispělo ke zlepšení stávajícího roztříštěného výzkumného úsilí členských států. Z toho důvodu přijala závěry, v nichž uznala, že je nezbytné zahájit iniciativu společného plánování věnovanou tomuto tématu, a vyzvala Komisi, aby přispěla k přípravě této iniciativy. Rada také potvrdila, že společné plánování je proces vedený členskými státy a úlohou Komise je tento proces usnadňovat.

(11) Společné plánování výzkumu v oblasti zemědělství, zajišťování potravin a změny klimatu by podpořilo sdružování dovedností, znalostí a zdrojů s cílem dosáhnout pokroku ve výzkumu, a řešit tak problematiku zajišťování potravin a nebezpečí, které s sebou přináší změna klimatu, růst světové populace a poptávka po potravinách a nepotravinářských produktech.

(12) Za účelem dosažení cílů vytyčených v tomto doporučení by členské státy měly spolupracovat s Komisí při zvažování možných iniciativ Komise, které by členským státům pomohly při přípravě a provádění strategického plánu výzkumu. Členské státy by také měly spolupracovat se Stálým výborem pro zemědělský výzkum, aby byla zajištěna koordinace činností společného plánování s širším plánem zemědělského výzkumu.

(13) Aby Komise mohla pravidelně podávat Evropskému parlamentu a Radě zprávy, měly by členské státy pravidelně podávat Komisi zprávy o pokroku této iniciativy společného plánování,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

1. Členské státy se vyzývají, aby vytvořily společnou vizi, jak může spolupráce a koordinace v oblasti výzkumu na úrovni Unie řešit problematiku zajišťování potravin a nebezpečí, které představuje změna klimatu, růst světové populace a poptávka po potravinách a nepotravinářských produktech.

2. Členské státy se vyzývají, aby vypracovaly společný strategický plán výzkumu stanovující střednědobé až dlouhodobé potřeby a cíle výzkumu v oblasti zajišťování potravin na základě přizpůsobení se změně klimatu a zmírňování jejích důsledků v zemědělství. Strategický plán výzkumu by měl obsahovat prováděcí plán, který stanoví priority a časové rozvrhy a přesně vymezí činnosti, nástroje a zdroje potřebné k provádění strategického plánu výzkumu.

3. Členské státy se vyzývají, aby do strategického plánu výzkumu a prováděcího plánu zahrnuly tato opatření:

a) zjišťování a výměnu informací o příslušných národních programech a výzkumných činnostech;

b) posílení kapacit pro společné prognózy a posuzování technologií, aby bylo zajištěno trvalé sledování nově se objevujících hrozeb a pravidelné podávání zpráv o nich;

c) výměnu informací, zdrojů, osvědčených postupů, metodik a pokynů;

d) určení oblastí nebo výzkumných činností, které by měly prospěch z koordinace nebo společných výzev k předkládání návrhů nebo sdružování zdrojů;

e) definování postupů výzkumu, který má být společně prováděn v oblastech uvedených v písmenu d);

f) ve vhodných případech sdílení stávajících výzkumných infrastruktur nebo budování nových zařízení;

g) poskytování a šíření znalostí, inovace a mezioborových přístupů do jiných částí Evropy a po celém světě a zajištění účinného využívání výsledků výzkumu ke zlepšení konkurenceschopnosti Evropy a tvorby politik;

h) podněcování lepší spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem spolu s otevřenou inovací mezi různými podnikatelskými odvětvími;

i) zvážení měnících se potřeb spotřebitelů a potřeb zemědělsko-potravinářského průmyslu v Unii při stanovování cílů pro související programy.

4. Členské státy se vyzývají, aby zřídily společnou řídící strukturu pro oblast zemědělství, zajišťování potravin a změny klimatu, pověřenou stanovením společných podmínek, pravidel a postupů pro spolupráci a koordinaci a sledováním provádění strategického plánu výzkumu.

5. Členské státy se vyzývají, aby společně prováděly strategický plán výzkumu, mimo jiné prostřednictvím svých národních programů výzkumu nebo jiných vnitrostátních výzkumných činností.

6. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s Komisí s cílem prozkoumat možné iniciativy Komise na pomoc členským státům při přípravě a provádění strategického plánu výzkumu a s cílem koordinovat společné programy s jinými iniciativami Unie v této oblasti.

7. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s Komisí při posuzování možných forem zapojení zemědělské společnosti a dalších zúčastněných stran při uplatňování získaných výsledků a zvažování, jak nejlépe začlenit tuto iniciativu společného plánování do rozvoje společné zemědělské politiky.

8. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s Komisí při využívání všech příslušných nástrojů inovační politiky v zájmu přetvoření výsledků výzkumu ve výrobky a služby, a zejména při zpřístupňování všech forem inovace malým a středním podnikům a zemědělcům.

9. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly s Komisí při posuzování možných forem konzultací a spolupráce v této oblasti s příslušnými subjekty nebo skupinami na mezinárodní úrovni.

10. Členské státy se vyzývají, aby spolupracovaly se Stálým výborem pro zemědělský výzkum s cílem zajistit koordinaci činností společného plánování s širším plánem zemědělského výzkumu.

11. Členské státy se vyzývají, aby pravidelně podávaly Komisi zprávy o pokroku této iniciativy společného plánování.

V Bruselu dne 28. dubna 2010.

Za Komisi

Máire GEOGHEGAN-QUINN

členka Komise